

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de ISTORIE
1.3 Departamentul	ISTORIE
1.4 Domeniul de studii	ISTORIE
1.5 Ciclul de studii	MASTER
1.6 Programul de studii / Calificarea	PATRIMONIU ȘI TURISM CULTURAL

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	CUTURĂ ȘI SOCIETATE ÎN BIZANȚ						
2.2 Titularul activităților de curs	CONF.DR. LIVIU PILAT						
2.3 Titularul activităților de seminar	CONF.DR. LIVIU PILAT						
2.4 An de studiu	1	2.5 Semestru	2	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB

* OB – Obligatoriu / OP – Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)						
3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2	
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28	
Distribuția fondului de timp						ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele						38
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren						36
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri						30
Tutoriat						
Examinări						10
Alte activități (de cercetare)						30
3.7 Total ore studiu individual						144
3.8 Total ore pe semestru						200
3.9 Număr de credite						8

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Nu este cazul
4.2 De competențe	Nu este cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate al istoriei protecției patrimoniului, a termenilor tehnici și a conceptelor de bază din domeniu - Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din surse primare și interpretarea lor. - Utilizarea unor metode moderne de cercetare și interpretare istorică - Capacitatea de participare la dezbateri publice și manifestări științifice consacrate problematicei patrimoniului și turismului cultural - Capacitatea de a sintetiza informațiile bibliografice și documentare cu caracter istoric și de a le organiza după criteriul relevanței.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Îndeplinirea eficientă, la termen și cu rigurozitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului - aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse - căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor învățării continue - dezvoltarea obișnuinței dezbaterii argumentate și a construcției logice a discursului - autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii specifică domeniului

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	<ul style="list-style-type: none"> ▪ În cadrul cursului se dorește sensibilizarea studenților cu privire la valoarea culturală a monumentelor aparținând spațiului de tradiție bizantină, iar seminarul urmărește să releve potențialul turistic al acestora
7.2. Obiectivele specifice	<p>La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ cunoască tipologia monumentelor aparținând perioadelor bizantină și postbizantină; ▪ înțeleagă cultura bizantină și manifestările ei artistice și literare; ▪ cunoască și să aprecieze potențialul turistic al monumentelor bizantine.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere. Tematică. Bibliografie	Prelegerea academică	
2.	Imperiului Bizantin. Repere istorice	Prelegerea academică	
3.	Caracteristicile culturii bizantine	Prelegerea academică	
4.	Spațiul bizantin: geografia și clima	Prelegerea academică	
5.	Itinerarii bizantine: drumuri militare, civile și sacre	Expunerea	
6.	Insulele bizantine	Prelegerea academică	

7.	Geneza monahismului oriental	Prelegerea academică	
8.	Geografia ecleziastică bizantină	Expunerea	
9.	Orașul bizantin: monumente civile	Expunerea	
10.	Orașul bizantin: monumente religioase	Expunerea	
11.	Public și privat în Bizanț	Prelegerea academică	
12.	Coduri sociale și culturale și în lumea bizantină	Prelegerea academică	
13.	Practici alimentare în lumea bizantină	Prelegerea academică	
14.	Concluzii	Expunerea	

Bibliografie

Referințe principale:

Ahrweiler, Hélène, *Byzance et la mer. La marine de guerre. La politique et les institutions maritimes de Byzance aux VIIe – XVe siècles*, Paris, 1966.

Idem, *Byzance: les pays et les territoires*, London, 1976.

Idem, *Etudes sur les structures administratives et sociales de Byzance*, London, 1971

Brătianu, Gheorghe, I., *Studii bizantine de istorie economică și socială*, Iași, 2003.

Cavallo, Guglielmo (coord.), *Omul bizantin*, Iași, 2000.

Constantinople and its Hinterland, edited by Gilbert Dagron and Cyril Mango, London, 1995.

Dagron, G., *Empereur et prêtre. Etude sur le „césaropapisme” byzantin* Paris, 1996.

Delvoye, Charles, *Arta bizantină*, vol. I-II, București, 1976.

Diehl, Charles, *Figuri bizantine*, vol I-II, București 1969.

Idem, *Manuel d'art byzantin*, vol. I-II, Paris, Librairie Auguste Picard, 1925.

Ducellier, Alain, *Bizantinii. Istorie și cultură*, București, 1997.

Idem, *Byzance et le monde orthodoxe*, Paris, Armand Colin, 1986.

Grabar, André, *Iconoclasmul bizantin. Dosarul arheologic*, București, 1991.

Idem, *L'empereur dans l'art byzantin. Recherches sur l'art officiel de l'Empire d'Orient*, Paris, 1936.

Hussey, J. M., *The Orthodox Church in the Byzantine Empire*, Oxford, Clarendon Press, 1990.

Iorga, Nicolae, *Ce este Bizanțul. Conferințe*, Vălenii de Munte, 1939.

Idem, *Istoria vieții bizantine*, București, 1974.

Idem, *Sinteza bizantină. Conferințe și articole despre civilizația bizantină*, București, 1972.

Idem, *Bizanț după Bizanț*, București, 1992.

Janin, R., *La géographie ecclésiastique de l'Empire Byzantin*, Paris, 1953.

Kaplan, Michel, *Bizanț*, București, 2010.

Lazarev, Viktor, *Istoria picturii bizantine*, vol I-III, București, 1980.

Le Goff, Jacques (coord), *Omul medieval*, Iași, 1999.

Lossky, Vladimir, *Introducere în teologia ortodoxă* București, 1993.

Malamut, Elisabeth, *Les îles de L'Empire Byzantin (VIIIe-XIIe siècles)*, vol. I-II, Paris, 1988.

Miquet, André, *Islamul și civilizația sa*, București, 1994.

Obolensky, Dimitri, *Un commonwealth medieval: Bizanțul*, București, 2002.

Ostrogorsky, Georges, *Histoire de l'Etat Byzantin*, Paris, 1969.

Talbot Rice, Tamara, *Everyday Life in Byzantium*, New York, 1967.

Treadgold, Warren, *O scurtă istorie a Bizanțului*, București, 2003.

Idem, *O istorie a statului și societății bizantine*, Vol I-II, Iași, 2004.

Uspensky, Leonid, *Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă*, București, 1994.

Vasiliev, A. A., *Histoire de l'Empire byzantin*, vol. I-II Paris, 1932.

Walter, Christopher, *Art and Ritual of the Byzantine Church*, London, 1982.

Referințe suplimentare:

Bria, Ion, *Dicționar de teologie ortodoxă*, București, 1994.
 Dașcov, S. B., *Dicționar de împărați bizantini*, București, 1999.
 Eliade, Mircea, Culianu, Ioan, P., *Dicționar al religiilor (cap. Creștinismul)*, București, 1993.
 Le Goff, Jacques, Schmitt, Jean-Claude, *Dicționar tematic al Evului Mediu occidental*, Iași, 2002.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Introducere	conversația; explicația	
2.	Spațiile publice în Bizanț	conversația euristică; comparația; dezbateră	
3.	Arhitectura civilă	conversația euristică; comparația	
4.	Fortificațiile bizantine	explicația; demonstrația; conversația	
5.	Arhitectura ecleziastică	conversația; dezbateră; demonstrația	
6.	Pictura bizantină – caracteristici generale	conversația; dezbateră; exemplificarea; comparația	
7.	Arta mozaicului bizantin	conversația; explicația; dezbateră; studiul de caz	
8.	Arta statuară în orientul creștin – trăsăturile evoluției	conversația; problematizarea; comparația	
9.	Artele minore în Bizanț	explicația; exemplificarea; conversația euristică	
10.	Vestimentația și podoabele de lux în spațiul bizantin	conversația euristică; comparația; studiul de caz	
11.	Literatura bizantină	conversația; explicația; exemplificarea; comparația	
12.	Istoriografia bizantină	conversația euristică; dezbateră; activitatea practică; comparația; studiul de caz	
13.	Difuzarea bunurilor culturale bizantine	conversația; demonstrația; activitatea practică; studiul de caz	
14.	Concluzii	conversația	

Bibliografie

Bréhier, Louis, *Civilizația bizantină*, București, 1994.
 Cavallo, Guglielmo (coord.), *Omul bizantin*, Iași, 2000.
 Delvoye, Charles, *Arta bizantină*, vol. I-II, București, 1976.
 Diehl, Charles, *Figuri bizantine*, vol I-II, București 1969.
 Ducellier, Alain, *Bizantinii. Istorie și cultură*, București, 1997.
 Hussey, J. M., *The Orthodox Church in the Byzantine Empire*, Oxford, Clarendon Press, 1990.
 Iorga, Nicolae, *Ce este Bizanțul. Conferințe*, Vălenii de Munte, 1939.
 Idem, *Bizanț după Bizanț*, București, 1992.
 Janin, R., *La géographie ecclésiastique de l'Empire Byzantin*, Paris, 1953.

Lazarev, Viktor, *Istoria picturii bizantine*, vol I-III, București, 1980.
 Le Goff, Jacques (coord), *Omul medieval*, Iași, 1999.
 Mango, Cyril, *The Art of the Byzantine Empire*, Toronto-Buffalo-London, 1972.
 Miquet, André, *Islamul și civilizația sa*, București, 1994.
 Obolensky, Dimitri, *Un commonwealth medieval: Bizanțul*, București, 2002.
 Talbot Rice, Tamara, *Everyday Life in Byzantium*, New York, 1967.
 Treadgold, Warren, *O scurtă istorie a Bizanțului*, București, 2003.
 Idem, *O istorie a statului și societății bizantine*, Vol I-II, Iași, 2004.
 Uspensky, Leonid, *Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă*, București, 1994.
 Vasiliev, A. A., *Histoire de l'Empire byzantin*, vol. I-II Paris, 1932.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul acestei discipline este coroborat cu așteptările comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului. Cursul urmărește să ofere studenților o mai bună pregătire în domeniul patrimoniului și turismului cultural, înțelegerea fenomenelor istorice aferente temei, precum și dobândirea de competențe profesionale specifice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	Înțelegerea și aplicarea corectă a problematicii tratate la curs	Examen oral + scris	100%
10.5 Seminar/ Laborator	Participare la discuții	Răspunsuri orale	
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la discuții, însușirea noțiunilor de bază, observațiile personale			

Data completării

Titular de curs

Titular de seminar

CONF.DR. LIVIU PILAT

CONF.DR. LIVIU PILAT

Data avizării în departament

Director de departament

PROF.UNIV.DR. LAURENȚIU RĂDVAN